

For more study material register here www.sahjadhyayan.in/register

SSC BOARD QUESTION PAPER

March 2022 – गणित - भाग ii

Time : 2 hrs

Total : 40 marks

सूचना: - (i) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

(ii) गणकयंत्राचा वापर करता येणार नाही.

(iii) प्रश्नाच्या उजवीकडे दिलेल्या संख्या पूर्ण गुण दर्शवतात.

(iv) प्रत्येक बहुपर्यायी प्रश्नाच्या उत्तराचे (प्रश्न क्र. १ (A)) मूल्यमापन केवळ प्रथम प्रयत्नातील पर्याय ग्राह्य धरून केले जाईल व त्यालाच गुण दिले जातील.

(v) बहुपर्यायी प्रश्नाचे उत्तर लिहिताना उपप्रश्न क्रमांक लिहून त्यासमोर अचूक उत्तराच्या पर्यायाचे वर्णक्षर (A), (B), (C) किंवा (D) लिहावे.

(vi) आवश्यक त्या ठिकाणी उत्तराशेजारी आकृती काढावी.

(vii) रचनेच्या सर्व खुणा स्पष्ट असाव्यात. त्या पुसू नयेत.

(viii) प्रमेयाची सिद्धता लिहिण्यासाठी आकृती आवश्यक आहे.

ह्या प्रश्नपत्रिकेच्या सर्व प्रश्नांची उत्तरांचे व्हिडिओ पाहण्यासाठी इथे क्लिक करा.

[Click Here](#)

प्र.1. (A) पुढील प्रत्येक उपप्रश्नासाठी चार पर्यायी उत्तरे दिली आहेत. त्यांपैकी अचूक पर्याय निवडून त्याचे वर्णक्षर लिहा. [4]

(i) जर $\triangle ABC \sim \triangle DEF$ आणि $\angle A = 48^\circ$, तर $\angle D =$ _____.

(A) 48°

(B) 83°

(C) 49°

(D) 132°

[उत्तर – Click Here](#)

(ii) 'O' केंद्र असलेल्या वर्तुळाला P या बाह्यबिंदूतून AP ही A बिंदूपाशी स्पर्शिका काढली आहे. जर $OP = 12$ सेमी व $\angle OPA = 30^\circ$, तर वर्तुळाची त्रिज्या - - - - असेल.

- A) 12cm
- B) $6\sqrt{3}$ cm
- C) 6cm
- D) $12\sqrt{3}$ cm

[उत्तर - Click Here](#)

(iii) रेषा AB ही X अक्षाला समांतर आहे. A या बिंदूचे निर्देशक (1,3) आहेत, तर B बिंदूचे निर्देशक _____ असतील.

- (A) (-3, 1)
- (B) (5, 1)
- (C) (3, 0)
- (D) (-5, 3)

[उत्तर - Click Here](#)

(iv) $2\tan 45^\circ - 2\sin 30^\circ$ ची किंमत _____.

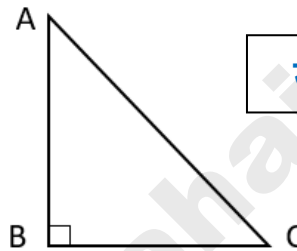
- A) 2
- B) 1
- C) $\frac{1}{2}$
- D) $\frac{3}{4}$

[उत्तर - Click Here](#)

(B) खालील उपप्रश्न सोडवा. [4]

i) ΔABC मध्ये $\angle ABC = 90^\circ$,
 $\angle BAC = \angle BCA = 45^\circ$.

जर $AC = 9\sqrt{2}$ असेल, तर AB ची किंमत काढा.

[उत्तर - Click Here](#)

(ii) 'O' केंद्र असलेल्या वर्तुळाच्या जीवा AB व जीवा CD एकरूप आहेत.

जर $m(\text{कंस AB}) = 120^\circ$, तर

$m(\text{कंस CD})$ काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

(iii) $(4, -3)$, $(7, 5)$, $(-2, 1)$ हे त्रिकोणाच्या शिरोबिंदूंचे निर्देशक आहेत,

तर त्रिकोणाच्या मध्यगा संपात

बिंदूचा Y- निर्देशक काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

(iv) जर $\sin \theta = \cos \theta$, θ चे माप किती?

[उत्तर – Click Here](#)

प्र.2. (A) खालील कृती पूर्ण करून पुन्हा लिहा (कोणत्याही दोन). [4]

(i)

[उत्तर – Click Here](#)

आकृतीत रेख AC आणि रेख BD परस्परांना बिंदू P मध्ये छेदतात.

जर $\frac{AP}{CP} = \frac{BP}{DP}$ असेल, तर

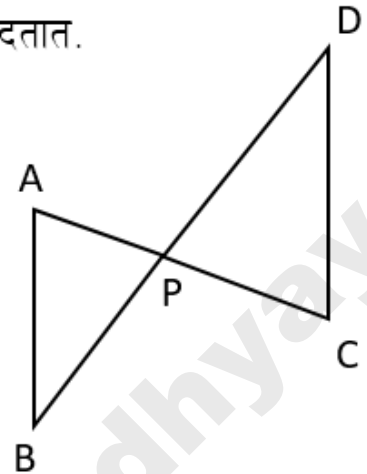
$\triangle ABP \sim \triangle CDP$ दाखवण्यासाठी खालील कृती पूर्ण करा.

कृती : $\triangle APB$ व $\triangle CDP$ मध्ये

$$\frac{AP}{CP} = \frac{BP}{DP} \dots\dots \square$$

$\therefore \angle APB \cong \square \dots\dots$ विरुद्ध कोन

$\therefore \square \sim \triangle CDP \dots\dots$ समरूपतेची $\square$ कसोटी.

(ii) आकृतीत □ABCD हा आयत आहे. जर AB = 5, AC = 13, तर बाजू BC ची लांबी काढण्यासाठी खालील कृती पूर्ण करा.

कृती:

△APB हा त्रिकोण आहे.

∴ पायथागोरसच्या प्रमेयानुसार,

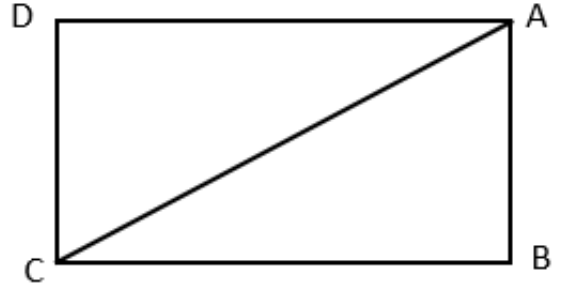
$$AE + BC^2 = AC^2$$

$$∴ 25 + BC^2 = \text{$$

$$∴ BC^2 = \text{$$

$$∴ BC = \text{$$

[उत्तर – Click Here](#)

(iii) $\cot\theta + \tan\theta = \operatorname{cosec}\theta \times \sec\theta$ हे सिद्ध करण्यासाठी खालील कृती पूर्ण करा.

कृती:

$$\text{डावी बाजू} = \cot\theta + \tan\theta$$

$$= \frac{\cos\theta}{\sin\theta} + \frac{\text{$$

$$= \frac{\text{$$

$$= \frac{1}{\sin\theta \times \cos\theta} \dots \dots \text{$$

$$= \frac{1}{\sin\theta} \times \frac{1}{\cos\theta}$$

$$= \text{$$

$$∴ \text{डावी बाजू} = \text{उजवी बाजू}$$

[उत्तर – Click Here](#)

(B) खालील उपप्रश्न सोडवा (कोणतेही चार). [8]

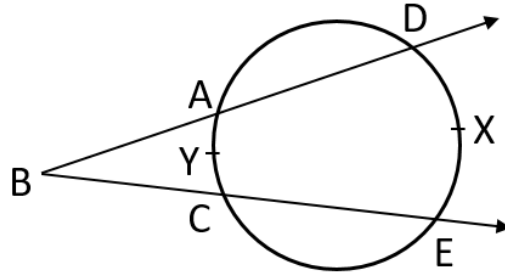
(i) . जर $\triangle ABC \sim \triangle PQR$, $AB : PQ = 4 : 5$

आणि $A(\triangle PQR) = 125 \text{ cm}^2$,

तर $A(\triangle ABC)$ काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

(ii) आकृतीत $m(\text{कंस } DXE) = 105^\circ$,
 $m(\text{कंस } AYC) = 47^\circ$, तर $\angle DBE$ चे माप
काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

(iii) 3.2 सेमी त्रिज्या व 'O' केंद्र असलेले वर्तुळ काढा.

वर्तुळावर कोणताही एक बिंदू P घ्या.

वर्तुळकेंद्राचा वापर करून बिंदू P मधून वर्तुळाला स्पर्शिका
काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

(iv) . जर $\sin \theta = \frac{11}{61}$ तर $\cos \theta$ ची किंमत
त्रिकोणमितीय नित्यसमानतेचा वापर करून काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

(v) $\triangle ABC$ मध्ये $AB = 9$ सेमी, $BC = 40$ सेमी,
 $AC = 41$ सेमी, तर
 $\triangle ABC$ हा काटकोन त्रिकोण आहे, की नाही?
ते सकारण लिहा.

[उत्तर – Click Here](#)

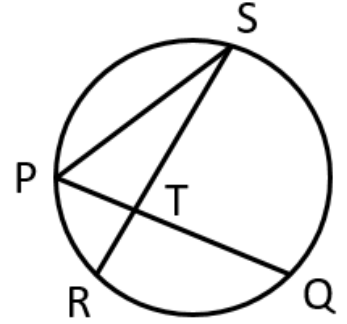
प्र.3. (A) खालील कृती पूर्ण करून पुन्हा लिहा (कोणतीही एक). [3]

(i) आकृतीत जीवा PQ आणि जीवा RS एकमेकांना बिंदू T मध्ये छेदतात.

जर $\angle STQ = 58^\circ$ आणि

$\angle PSR = 24^\circ$, तर

$$\angle STQ = \frac{1}{2} [m(\text{कंस PR}) + m(\text{कंस SQ})]$$

[उत्तर – Click Here](#)

कृती:

$\triangle PTS$ मध्ये,

$$\angle SPQ = \angle STQ - \boxed{} \quad \therefore \text{त्रिकोणाच्या बाह्यकोनाचे प्रमेय}$$

$$\therefore \angle SPQ = 34^\circ$$

$$\therefore m(\text{कंस QS}) = 2 \times \boxed{} = 68^\circ \dots\dots \therefore \boxed{}$$

$$\text{तसेच } m(\text{कंस PR}) = 2\angle PSR = \boxed{}$$

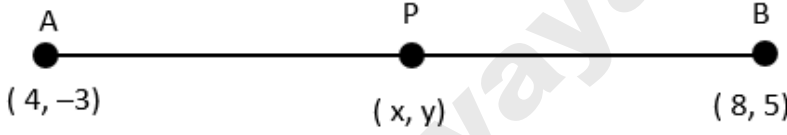
$$\therefore \frac{1}{2} [m(\text{कंस QS}) + m(\text{कंस PR})] = \frac{1}{2} \times \boxed{} = 58^\circ \dots\dots (I)$$

परंतु $\angle STQ = 58^\circ \dots\dots (II)$ दिलेले

$$\therefore \frac{1}{2} [m(\text{कंस PR}) + m(\text{कंस QS})] = \boxed{\angle \dots} \dots\dots (I) \text{ व } (II) \text{ वरून}$$

(ii) जर P हा बिंदू A(4, -3) आणि B(8, 5) यांना जोडणाऱ्या रेषाखंडाचे 3 : 1 या गुणोत्तरात विभाजन करत असेल, तर P बिंदूचे निर्देशक काढण्यासाठी खालील कृती पूर्ण करा.

कृती:

∴ रेषाखंडाच्या विभाजनाच्या सूत्रानुसार

$$x = \frac{mx_2 + nx_1}{m + n}, \quad y = \frac{\boxed{}}{\boxed{}}$$

[उत्तर - Click Here](#)

$$\therefore x = \frac{3 \times 8 + 1 \times 4}{3 + 1}, \quad y = \frac{3 \times 5 + 1 \times (-3)}{3 + 1}$$

$$\therefore x = \frac{ + 4}{4}, \quad y = \frac{ - 3}{4}$$

$$\therefore x = \boxed{}, \quad y = \boxed{}$$

(B) खालील उपप्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन). [6]

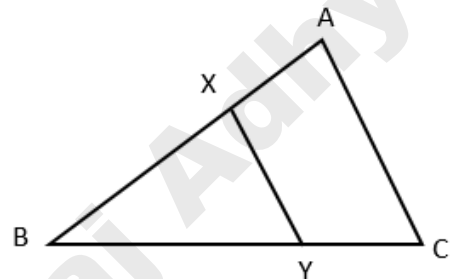
(i) आकृतीत $\triangle ABC$ मध्ये रेषा $XY \parallel$ बाजू AC .

जर $2AX = 3BX$ आणि $XY = 9$,

तर AC ची

किंमत काढा.

[उत्तर - Click Here](#)

(ii) सिद्ध करा 'चक्रीय चौकोनाचे संमुख कोन परस्परांचे पूरककोन असतात.'

[उत्तर - Click Here](#)

(iii) $\triangle ABC \sim \triangle PQR$. $\triangle ABC$ मध्ये $AB = 5.4$ सेमी,
 $BC = 4.2$ सेमी, $AC = 6.0$ सेमी,
 $AB : PQ = 3:2$, तर $\triangle ABC$
 आणि $\triangle PQR$ ची रचना करा.

[उत्तर – Click Here](#)

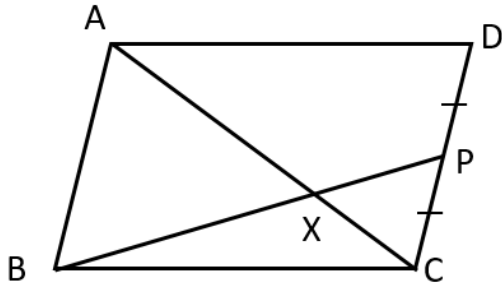
(iv) दाखवा की:

[उत्तर – Click Here](#)

$$\frac{\tan A}{(1 + \tan^2 A)^2} + \frac{\cot A}{(1 + \cot^2 A)^2} = \sin A \times \cos A$$

प्र.4. खालील उपप्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन). [8]

(i)

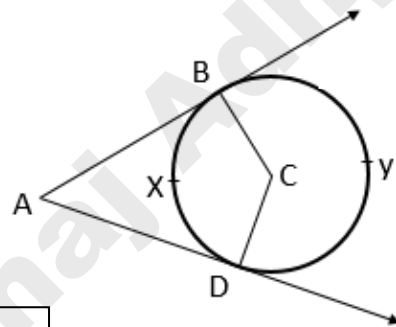

□ABCD हा समांतरभुज चौकोन आहे.
 बिंदू P हा बाजू CD चा मध्यबिंदू आहे.
 रेषा BP कर्ण AC ला बिंदू X मध्ये छेदतो,
 तर सिद्ध करा:
 $3AX = 2AC$

[उत्तर – Click Here](#)

(ii) आकृतीत C केंद्र असलेल्या वर्तुळाला A या
 बाह्यबिंदूतून AB आणि AD हे स्पर्शिकाखंड काढले आहेत.
 तर सिद्ध करा:

$$\angle A = \frac{1}{2} [m(\text{कंस BYD}) - m(\text{कंस BXD})]$$

[उत्तर – Click Here](#)

(iii) जर $D(-7, 6)$ $E(8, 5)$ आणि $F(2, -2)$ हे त्रिकोणाच्या बाजूंचे मध्यबिंदू असतील, तर त्या त्रिकोणाच्या मध्यगा संपातबिंदूचे निर्देशक काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

प्र.5. खालील उपप्रश्न सोडवा (कोणताही एक). [3]

(i) जर a व b या नैसर्गिक संख्या असतील आणि $a > b$ जर $(a^2 + b^2)$, $(a^2 - b^2)$ आणि $2ab$ या त्रिकोणाच्या बाजू असतील, तर सिद्ध करा, की तो काटकोन त्रिकोण आहे.
 a व b ला योग्य किमती देऊन दोन त्रिकुटे मिळवा.

[उत्तर – Click Here](#)

(ii) 3 सेमी व 5 सेमी त्रिज्या आणि केंद्र O असलेली दोन एककेंद्री वर्तुळे काढा. मोठ्या वर्तुळावर कोणताही एक A बिंदू घ्या. बिंदू A मधून लहान वर्तुळाला स्पर्शिका काढा. त्या स्पर्शिकाखंडाची लांबी मोजा व लिहा. पायथागोरसच्या प्रमेयाचा उपयोग करून स्पर्शिकाखंडाची लांबी काढा.

[उत्तर – Click Here](#)

Subscribe to our youtube channel for more study material.

Sahaj Adhyayan

YouTube (मराठी माध्यम): www.youtube.com/sahajadhyayan

YouTube (Semi/English Medium):
<https://www.youtube.com/SahajAdhyayanSemiEnglish>

Instagram: www.instagram.com/sahajadhyayan

Facebook: www.facebook.com/sahajadhyayan

Sahaj Adhyayan

8552892890 (message us "Hi" on WhatsApp)

Subscribe & Join our YouTube Channel : **Sahaj Adhyayan**

WhatsApp: **8552892890** (save as **Sahaj Adhyayan**) (message only)

Website: www.sahjadhyayan.in

Install our educational android app from play store:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.app.sahaj_adhyayan

Class 5 - <https://sahjadhyayan.in/class5/>

Class 6 - <https://sahjadhyayan.in/class6/>

Class 7 - <https://sahjadhyayan.in/class7/>

Class 8 - <https://sahjadhyayan.in/class8/>

Class 9 - <https://sahjadhyayan.in/class9/>

Class 10 - <https://sahjadhyayan.in/class10/>

Class 11 - <https://sahjadhyayan.in/class11/>

Class 12, MHT-CET; JEE, NEET - <https://sahjadhyayan.in/class12/>